

Toetsbeleid

2025-2028

Samenvatting

Kaders

Doelstellingen

Kwaliteit

Bijlagen

Inhoudsopgave.

1. Samenvatting.	3
2. De kaders van het beleid.	4
2.1. Onderzoekskader.	4
2.2. Schoolplan.....	4
2.3. Bronnen.....	5
3. De doelstellingen uitgelicht.	6
3.1 Limiet aan het aantal toetsen.	6
3.2 Formatief handelen.....	6
3.3 Ontwikkelgericht toetsen: toetsanalyse en herkansen	6
3.4 Doorlopende leerlijn.....	7
3.5 Uniformiteit en kwalitatieve borging.	7
3.6 Toetsweken.....	8
3.7 Praktische regels.	8
4. Kwaliteit.....	9
Bijlagen bij beleid.	10
Bijlage 1, Aanvraag herkansing.	10
Bijlage 2, Voorbeelden Formats toetsplan.....	11
Bijlage 3, Uniforme koptekst	12
Bijlage 4, Toetscyclus.....	13

1. Samenvatting.

Were Di heeft een duidelijke visie op toetsing. Toetsing is een middel om leerlingen en docenten van feedback te voorzien. Het is niet het doel van ons onderwijs. Om leerlingen en docenten inzicht te geven in de voortgang van het leerproces wordt gebruik gemaakt van een combinatie van formatief handelen en summatieve toetsen. Secties formuleren hierbij per leerjaar een passend toetsplan, een overzicht waarin ze aangeven wanneer er wat getoetst wordt en welke toetsen herkansbaar zijn. Het aantal summatieve toetsen is van tevoren bekend, evenals het aantal herkansingsmogelijkheden. De cijfermatige resultaten vormen een belangrijk meetinstrument en zijn secundair voor leerlingen bedoeld als beloningsinstrument in een maatschappij die veel waarde hecht aan cijfermatige prestaties. Bij toetsing op Were Di staat de inschatting van de kansen van de leerling door de docenten centraal op basis van alle beschikbare informatie.

Secties werken met een vakwerkplan waarin ze de doorlopende leerlijn van hun vak borgen. Zij maken gebruik van backward mapping: er wordt begonnen met de stof die in het examen wordt getoetst en vanaf daar wordt er teruggewerkt naar de brugperiode. De secties zijn verantwoordelijk voor het evalueren van de gekozen taxonomie, de vastgestelde toetsmatrijs en de kwaliteit van de toetsanalyses. We stellen een aantal praktische regels op die voor iedere sectie gelden.

2. De kaders van het beleid.

2.1. ONDERZOEKSKADER.

Vanuit het onderzoekskader kan de volgende opdracht worden geformuleerd:

- *OP2: De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen. Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig. De school vergelijkt de informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerling, waarbij voor taal en rekenen in ieder geval de referentieniveaus taal en rekenen als uitgangspunt gelden. Dit maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Het stelt de school in staat zorg te dragen voor de ontwikkeling en begeleiding van de leerling. De school heeft daarbij hoge verwachtingen van leerlingen. De school waarborgt daarmee voor leerlingen de ononderbroken ontwikkeling en voortgang daarin en heeft daarbij oog voor de bevordering van gelijke kansen. De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.*
- *OP6: De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en de examinering. De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement, die beide voldoen aan de eisen van de wetgeving. Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en het centraal examen georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden. Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden. De examinering verloopt volgens het PTA en het examenreglement.*

2.2. SCHOOLPLAN.

In ons huidige schoolplan vinden we de volgende missie en visie:

Missie

In een veilige en inspirerende omgeving biedt Were Di uitdagend en betekenisvol onderwijs dat leidt tot het ontdekken, ontwikkelen en zich eigen maken van kennis, vaardigheden, persoonlijke kwaliteiten, waarden en normen.

Visie

De school wil een bijdrage leveren aan de persoonlijke ontwikkeling van jonge mensen, rekening houdend met de tijd en de maatschappij waarin ze leven, door:

- *Leerlingen inzicht te geven in hun rol als wereldburger: bewust van hoe mensen met elkaar omgaan en mediawijs.*
- *Leerlingen hun ambitie en talenten te laten ontdekken en waarderen en deze via loopbaanoriëntatie te vertalen naar mogelijkheden voor de toekomst.*
- *Leerlingen inzicht te geven in de manieren waarop ze iets leren en daarin de voor hen beste weg te kiezen.*
- *Leerlingen zicht op waarden te geven om daarmee een eigen normbesef te ontwikkelen.*
- *Het besef dat je van en met elkaar leert*

Dit betekent in ieder geval dat secties aantoonbaar kwalitatief goed toetsen en dat naast summatieve toetsing formatief handelen een rol krijgt in het onderwijsleerproces. Dit betekent ook dat toets- en rapportcijfers een zo groot mogelijke voorspellende waarde dienen te hebben en dat we niet toetsen om af te rekenen, maar toetsen om ontwikkeling inzichtelijk te maken.

2.3. BRONNEN

- Schoolplan Sg Were Di 2022-2025.
- Onderzoekskader 2021.
- Toetsbeleid 2022-2025.

3. DE DOELSTELLINGEN UITGELICHT.

3.1 LIMIET AAN HET AANTAL TOETSEN.

In Toetsbeleid 2022-2025 heeft Wre De een speerpunt gemaakt van het aantal toetsen dat per leerling per leerjaar wordt afgenomen om de toetsdruk terug te dringen. Er is toen gekozen om te werken met een maximaal aantal toetsen per vak per jaar, afhankelijk van het aantal lesuren per week. Secties hebben ter evaluatie in 2023 beargumenteerd hoeveel toetsen ze graag zouden willen afnemen per leerjaar. Leerlingen komen hiermee gemiddeld uit op ca. één tot twee toetsen per week. Voor 2025-2028 hanteren we de volgende systematiek:

- Secties doen een beargumenteerd voorstel voor hun toetsplan, als de sectie wijzigingen aan wil brengen in het aantal toetsen.
- Secties vullen voor een bepaalde deadline het toetsplan voor het daaropvolgende schooljaar in.
- Het totaal aantal toetsen per leerjaar wordt in kaart gebracht.
- Als het totaal aantal toetsen te hoog ligt, per vak of per leerjaar, dan volgt overleg met de desbetreffende secties.
- Als het totaal aantal toetsen akkoord is, dan worden de voorstellen overgenomen.
- Het streven is om per vak niet meer dan 2 toetsen per periode af te nemen.

3.2 FORMATIEF HANDELEN.

Formatief handelen is erop gericht de leerresultaten en de effectiviteit van het onderwijsproces te verbeteren. Op docent- en sectieniveau wordt aangegeven (in het vakwerkplan) hoe formatief handelen in de klas vorm krijgt. Te denken valt hier aan het geven van effectieve feedback (en feed-forward), het effectief nabespreken van toetsen (zodanig dat reflectie op het leren wordt gefaciliteerd) en het afnemen van diagnostische toetsen. De aanpak kan per sectie verschillen, maar is een verplicht onderdeel van het vakwerkplan.

Gedurende 2025-2028 zijn diverse scholingsmogelijkheden aangeboden met het oog op formatief handelen. De ambitie is om het voltallige docentenbestand intern of extern uitgebreide scholing op dit vlak te laten volgen. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van eerder geschoolde collega's. We verwachten van collega's dat iedere sectie een aantoonbare kwaliteitsslag slaat.

3.3 ONTWIKKELGERICHT TOETSEN: TOETSANALYSE EN HERKANSEN

Summatieve toetsing op Wre De is gericht op het verkrijgen van inzicht in de schoolse voortgang van leerlingen. Dit geldt voor docenten, maar vooral ook voor de leerlingen zelf. Ontwikkelgericht toetsen valt of staat met de kwaliteit van de toetsen zelf en de informatie die middels analyse uit de toetsresultaten wordt verkregen. Speerpunt voor 2025-2028 is het verbeteren van de toetscultuur op het gebied van toetsanalyse, met als uitgangspunt dat onderzocht wordt hoe toetsresultaten effectief geanalyseerd kunnen worden in weinig tijd. Toetsen worden altijd in de les nabesproken.

Uit de analyse van toetsresultaten rolt naverk voor leerlingen en docenten. Er moeten vervolgstappen afgestemd worden. Vijf keer per jaar kan een leerling hiervoor bij geselecteerde toetsen gebruik maken van een herkansingsmogelijkheid om een tegenvallend cijfermatig resultaat te verbeteren. Leerlingen maken hiervoor gebruik van een aanvraagformulier (Bijlage 1). In alle andere gevallen kan een leerling afspraken maken met de docent over de juiste vervolgstappen om de gewenste vooruitgang alsnog te boeken. Regels rondom herkansingen zijn terug te vinden in het toetsplanreglement voor de desbetreffende jaarlaag.

3.4 DOORLOPENDE LEERLIJN

Een doorlopende leerlijn geeft aan hoe leerlingen voor een bepaald vak gedurende hun schoolloopbaan van beginniveau tot eindniveau komen. Een doorlopend programma waarbij als sectie bewust is nagedacht over wát wordt aangeboden, wánnere het wordt aangeboden en hóe het wordt aangeboden.

De doorlopende leerlijn vraagt naast inhoudelijke afstemming – welke stof en hoofdstukken behandel je in welk leerjaar – ook een afstemming op welk cognitief niveau de stof behandeld moet worden.

Het programma in de onderbouw komt voort uit de kerndoelen. Er wordt gewerkt met leerdoelen. Secties laten in een vakwerkplan zien welke onderdelen van de lesmethode gebruikt worden. Het programma voor de bovenbouw komt voort uit de eindtermen en ook hier laat de sectie zien welke onderdelen van de methode gebruikt worden. Hierdoor wordt onmiddellijk duidelijk dat de methode een middel is en geen doel. Het programma van de onder- en bovenbouw sluit op elkaar aan. De doorlopende leerlijn wordt bepaald door backward mapping: er wordt begonnen met de stof die in het examen wordt getoetst en vanaf daar wordt er teruggewerkt naar de brugperiode. De eindcijfers van een bepaald vak hebben een voorspellende waarde voor het volgende schooljaar.

3.5 UNIFORMITEIT EN KWALITATIEVE BORGING.

De kwaliteit van toetsing valt onder de verantwoordelijkheid van de docent en de vaksectie. Secties zijn er verantwoordelijk voor dat toetsen uniform zijn, zowel kwantitatief als kwalitatief. Wel kan er gewerkt worden met verschillende gelijkwaardige toetsen.

In een bepaalde jaarlaag dezelfde hoeveelheid toetsen afgenomen, hebben toetsen dezelfde kwaliteit en wordt voor dezelfde toets een uniform beoordelingsmodel gebruikt en een gelijke norm toegepast bij iedere leerling.

Secties werken met een programma en een daarbij horende toetsplanning. Toetsen worden samengesteld volgens de overeengekomen, vastgestelde toetsmatrijs in de betreffende jaarlaag. Elke sectie werkt met een toetsmatrijs. Een toetsmatrijs is het ontwerp van een toets. De matrijs is gebaseerd op een taxonomie die door de sectie gekozen is. De sectie verantwoordt deze keuze in het vakwerkplan. In principe wordt altijd het toetsplan gevolgd als hiervan wordt afgeweken gaat dat altijd in overleg met de sectie en schoolleiding.

De constructie van (summatieve) toetsing voldoet aan de volgende toetseisen:

- Validiteit
- Betrouwbaarheid
- Representativiteit
- Specificiteit
- Moeilijkheid
- Discriminerend vermogen
- Transparantie
- Tijd
- Taaltechnische kwaliteit
- Praktisch uitvoerbaar

Voorafgaand aan de afname zijn zowel de toets als het correctiemodel besproken met een vakcollega; het zogenaamde vierogenprincipe.

Secties hanteren verschillende toetsvormen en leggen in het vakwerkplan uit welke dat zijn en waarom voor deze vorm is gekozen.

3.6 TOETSWEEKEN

Bij leerjaren 3 t/m 6 van Were DiDactisch is gekozen voor het hanteren van drie toetsweken ter bevordering van bovenstaande toetseisen. Toetsweken zorgen ervoor dat toetsmomenten bewust worden geclusterd, waardoor de toetsdruk zich beperkt tot duidelijke en afgebakende periodes. Zonder toetsweken bestaat het risico dat toetsen verspreid over meerdere weken worden ingepland, waardoor leerlingen alsnog gedurende lange tijd onder hoge druk moeten presteren. Bovendien draagt de mogelijkheid langere toetsen af te nemen dan 40-minutentoetsen in de context van een toetsweek bij aan de voorbereiding op schoolexamenweken en de centrale examens. Leerlingen kunnen oefenen met toetsen over een grotere hoeveelheid stof. Voor de brugperiode is gekozen voor één toetsweek aan het einde van het schooljaar. In de week voorafgaand aan een toetsweek zijn de leerlingen toetsvrij.

Were DiDactisch		
schooljaar	T1	Toetsweek 3 t/m 6
	T2	Toetsweek 3 t/m 6
	T3	Toetsweek 1 t/m 6

3.7 PRAKTISCHE REGELS.

Behalve dat we gaan werken aan de doelstellingen zoals vastgelegd in de voorgaande hoofdstukken, leggen we een aantal praktische regels vast waar we ons aan houden.

1. De toetsplannen voor het komende leerjaar worden uiterlijk 1 april ingediend bij de conrector onderwijs in het juiste format (bijlage 2). De eventuele gesprekken over de aantallen toetsen vinden plaats tot 1 mei. De maand mei wordt gebruikt om per leerjaar een toetsoverzicht (visie, afspraken én toetsplannen) samen te stellen voor ouders en leerlingen, dat dus meteen aan het begin van het schooljaar beschikbaar is. Dit tijdpad geldt voor alle leerjaren, behalve de leerjaren waar examenonderdelen worden getoetst. Daar gelden de afspraken uit het examenreglement.
2. Er worden niet meer dan drie toetsen per week afgenomen (met uitzondering van de toetsweken).
3. Minimaal een week voor de afname van de toets weten de leerlingen dat er een toets gaat plaatsvinden, wat ze voor de toets moeten leren en hoe er getoetst gaat worden.
4. De toets is altijd op dezelfde manier opgebouwd: de puntentelling staat voor iedere opgave vermeld. Iedere toets heeft een kop met daarin de volgende gegevens: vak; naam docent; soort toets; onderwerp toets; aantal vragen; te behalen punten; toegestane hulpmiddelen en duur van de toets. Deze informatie wordt verwerkt in een uniforme koptekst (bijlage 3).
5. Een schriftelijke toets wordt binnen tien werkdagen nagekeken en wordt altijd geanalyseerd met de leerlingen volgens onze toetscyclus (bijlage 4). Deze bespreking heeft als doel op individueel niveau inzichtelijk te maken wat er goed ging en wat een leerling nog niet helemaal beheerst zodat hij daar meer aandacht aan kan besteden. Voor praktische opdrachten geldt een termijn van twintig werkdagen (termijn is een recht voor docent en leerling). Door bijzondere omstandigheden kan deze termijn verlengd worden. Voor de toetsweek in de laatste week van het schooljaar geldt een kortere termijn.
6. Een leerling die een toets gemist heeft, meldt zich binnen vijf dagen na afname van de toets bij de betreffende docent om een afspraak te maken om de toets alsnog te maken.
7. Verdere regels rondom toetsen en herkansingen zijn vastgelegd in het toetsplanreglement van de betreffende jaarlaag.
8. De toetsplanreglementen en toetsplannen van alle jaren met uitzonderingen van examenklassen worden gepubliceerd op de schoolwebsite in het begin van het schooljaar.

4. KWALITEIT.

In het jaarlijkse gesprek tussen conrector/teamleider en vaksectie staat het vakwerkplan op de agenda. Aan de hand hiervan worden de sectievorderingen besproken op het gebied van:

- formatief handelen;
- backward mapping en de doorlopende leerlijn;
- toetsplannen;
- taxonomie;
- toetsmatrijs;
- toetsanalyse;
- scholing.

Individuele docenten hanteren de toetscyclus (bijlage 4). Elke sectie houdt als groep steekproefsgewijs een analyse van enkele toetsen. Dit gebeurt in ieder geval wanneer het resultaat van een gemaakte toets niet voldoet aan wat redelijkerwijs verwacht had mogen worden.

Daarnaast analyseert de sectie de jaarresultaten, de vragen die hier worden beantwoord zijn te vinden in het vakwerkplan. Secties kunnen het datateam benaderen om hierbij te ondersteunen. Deze jaaranalyse staat tevens op de agenda van het jaarlijkse gesprek met de conrector.

Van 2025-2028 staat de professionalisering van de toetscultuur centraal op vier terreinen:

- Formatief handelen
- Toetscyclus
- Toetsanalyse (individuele toets)
- Data-analyse cijfermatige resultaten (schoolbreed, per afdeling, etc.)

De kwaliteit van deze professionaliseringsslag borgen we door minimaal één gediplomeerde toetsdeskundige per gebouw aan te stellen en taakuren vrij te maken voor structurele analyse van de cijfermatige toetsresultaten. Ook op het gebied van formatief handelen wordt structureel scholing aangeboden.

BIJLAGEN BIJ BELEID.

BIJLAGE 1, AANVRAAG HERKANSING.

VERBETERTRAJECT TOETS

were di toekomst in uitvoering

STAPPENPLAN HERKANSING AANVRAGEN

1. Vul de voorkant van dit formulier volledig en uitgebreid in.
2. Bespreek de voorkant van het formulier met je vakdocent.
3. Je maakt in samenspraak met de vakdocent afspraken voor je verbeterplan.
4. Als de docent akkoord heeft gegeven, neem je het formulier mee naar huis en laat je dit door je ouder(s) / verzorger(s) lezen en ondertekenen.
5. Lever je formulier in bij de mentor. Hij neemt de uiteindelijke beslissing of je mag herkansen voor de toets (en registreert de herkansingsaanvraag in magister). Je hebt maximaal 5 herkansingen per schooljaar.
6. Als de aanvraagperiode voor de herkansing voorbij is maakt de vakdocent een afspraak voor een herkansingsmoment met de leerling die een herkansing heeft aangevraagd. Een leerling kan voorafgaand aan de herkansing laten zien dat hij aan de gemaakte afspraken heeft gewerkt.

Naam		Klas		Mentor	
Docent		Vak		Toetsonderwerp	

Welk cijfer heb je de eerste keer gehaald voor de toets?	
Wat vond je zelf van je prestatie?	
Hoe heb je de toets voorbereid?	
Hoe kan het dat je een tegenvallend resultaat hebt gehaald?	
Welke feedback kwam er uit de bespreking van de toets?	

Wat ga je anders doen ter voorbereiding op de herkansing? Beschrijf welke afspraken je gemaakt hebt met je vakdocent.	
Hoelang heb je nodig om te werken aan de voorbereiding op de herkansing. Voor klas 3-4-5 worden centrale herkansingsmomenten afgesproken voor toetsweek 1 en 2. Welk cijfer verwacht je nu te gaan halen?	
Opmerking van de vakdocent	
Opmerking van de ouders/verzorgers	
Evt. Opmerking van de mentor	

Handtekening vakdocent	Handtekening ouder(s) / verzorger(s)
Datum:	Datum:

Handtekening mentor	Akkoord / Niet akkoord Indien niet akkoord, omdat:
Datum:	

De regels rondom herkansingen zijn terug te vinden in het **toetsplanreglement** voor de betreffende **jaar**laag.

BIJLAGE 2, VOORBEELDEN FORMATS TOETSPLAN.

Excel-format toetsplan zonder PTA voor klassen 1 t/m 3

	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB
	studie	Wak vak?	Per periode max 2 toetsen	Geef de omschrijving van de toets	Weging toets	Is de toets herkansbaar voor het verbetertraject?	Kies tijdsduur	Toetsvorm	Als het een handelingsdeel is	Beoordelingsvorm	Toelichting lesstof																
	Studiecode	Valcode	Periode	Omschrijving	Totale weegfactor per studietoets is 100	Kies dan H	Tijdsduur in minuten	Toetsvorm																			
agc	ne	1																									
agc	ne	2																									
agc	ne	2																									
agc	ne	3																									
agc	ne	3																									
agc	ne	4																									
agc	ne	4																									
agc	en	1																									
agc	en	1																									
agc	en	2																									
agc	en	2																									
agc	en	3																									
agc	en	3																									
agc	en	4																									
agc	en	4																									
agc	ilc	1																									
agc	ilc	1																									
agc	ilc	2																									
agc	ilc	2																									
agc	ilc	3																									
agc	ilc	3																									
agc	ilc	4																									
agc	ilc	4																									
agc	glc	1																									
agc	glc	1																									
agc	glc	2																									
agc	glc	2																									
agc	glc	3																									
agc	glc	3																									
agc	glc	4																									
agc	glc	4																									
agc	fa	1																									
agc	fa	1																									
agc	fa	2																									
agc	fa	2																									
agc	fa	3																									
agc	fa	3																									
agc	fa	4																									
agc	fa	4																									

Word-format toetsplan bovenbouw

2.1 Nederlands

VAK: Nederlands									
Afdeling: Havo				Leerjaar: 4			Schooljaar: 2025-2026		
PTA	Toetsnummer	Periode	Omschrijving inhoud toets en toegestane hulpmiddelen (bij PTA-toetsen ook <u>Titel toets</u> invullen)	Codes (sub)domeinen examenprogramma / exameneenheden (invullen bij PTA-toetsen)	Toetsvorm	Toetsduur	Herkansing	Weging	Weging PTA
	P1		Formuleren		S	40	☒	1	
	P2		Schrijfvaardigheid. Het schrijven van een informerende, opiniërende of betogende tekst naar aanleiding van een gelezen spannende roman.		PO	n.v.t.	☐	2	
	Tw1		Leesvaardigheid		S	90	☐	3	
	P3		Literatuurgeschiedenis, middeleeuwen en Karel ende Elegast		S	40	☐	2	
	P3		Duopresentatie van tien minuten over een gelezen roman		M	n.v.t.	☐	2	
	P4		Literatuurgeschiedenis van 1550-1880, verhaalanalyse en een gelezen moderne roman		S	40	☐	3	
	Tw2		Lezen en argumenteren		S	90	☐	4	
	P4		Portfolio: Bevat de gemaakte opdrachten van de gelezen boeken in havo 4 en de geschreven teksten (zie inhoudsopgave portfolio, onderdeel van PTA havo 5)		HD	n.v.t.	☒	0	0
TOTAAL								17	0/100

Vaknaam

Niveau en leerjaar

Tijdsduur

Vakdocenten

were di} toekomst
in
uitvoering

Deze toets bestaat uit **Aantal vragen?** vragen, je kunt hiervoor maximaal **Aantal punten?** punten behalen. Bij elke vraag staat hoeveel punten je met een volledig goed antwoord kunt behalen.

Schrijf met een blauwe of zwarte pen en teken met potlood. Correctievloeistof e.d. (bijv. Tipp-Ex) is niet toegestaan.

Instructie:

Beschrijf hier de instructie voor de toets, denk aan: is er een bijlage, op welk papier moet er gewerkt worden of andere aanvullende instructies.

Toegestane hulpmiddelen:

Klik of tik om tekst in te voeren.

PTA-toetsnummer: Titel toets (versie #)

